

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ THU HẰNG

**CÁC BIỆN PHÁP QUẢN LÝ
CÔNG TÁC XÃ HỘI HOÁ GIÁO DỤC MẦM NON
CỦA PHÒNG GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HUYỆN
VIỆT YÊN TỈNH BẮC GIANG**

*Chuyên ngành: Quản lý giáo dục
Mã số: 60.14.05*

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Trần Thị Tuyết Oanh

THÁI NGUYÊN, NĂM 2012

LỜI CẢM ƠN

Với tình cảm chân thành, tác giả xin trân trọng cảm ơn các thầy, cô Trường Đại học sư phạm, Đại học Thái Nguyên đã giảng dạy, giúp đỡ tác giả trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu thực hiện Luận văn.

Tác giả xin chân thành cảm ơn Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Bắc Giang, các đồng chí lãnh đạo, cán bộ, chuyên viên Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Việt Yên, các đồng chí lãnh đạo Đảng, chính quyền các xã, thị trấn, các đồng chí hiệu trưởng, giáo viên các trường mầm non thuộc huyện Việt Yên đã tạo điều kiện giúp đỡ tác giả hoàn thành đề tài này.

Đặc biệt, tác giả xin bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc tới cô giáo hướng dẫn khoa học – Phó Giáo sư, Tiến sĩ Trần Thị Tuyết Oanh, người đã tận tình trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tác giả trong suốt thời gian nghiên cứu và hoàn thành bản Luận văn.

Tác giả xin chân thành cảm ơn gia đình, bạn bè và các bạn đồng nghiệp đã động viên, cổ vũ nhiệt tình cho tác giả trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành đề tài của mình.

Mặc dù tác giả đã rất cố gắng nhưng chắc chắn Luận văn vẫn không thể tránh khỏi những thiếu sót. Tác giả rất mong được sự góp ý, chỉ dẫn của thầy, cô giáo, các bạn đồng nghiệp và những người quan tâm đến đề tài này.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2012

Tác giả

Nguyễn Thị Thu Hằng

MỤC LỤC

Lời cảm ơn	i
Mục lục.....	ii
Danh mục các chữ viết tắt.....	v
Danh mục các bảng	vi
Danh mục các hình.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	3
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	3
4. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
5. Giả thuyết khoa học	3
6. Giới hạn phạm vi nghiên cứu	4
7. Các phương pháp nghiên cứu.....	4
8. Cấu trúc luận văn	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ CÔNG TÁC XÃ HỘI HÓA GIÁO DỤC MẦM NON	5
1.1. Sơ lược lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	5
1.2. Một số khái niệm cơ bản liên quan đến đề tài	8
1.2.1. Giáo dục	8
1.2.2. Giáo dục mầm non	9
1.2.3. Xã hội hóa giáo dục mầm non	9
1.2.4. Quản lý	12
1.2.5. Quản lý giáo dục	13
1.2.6. Biện pháp quản lý giáo dục.....	14
1.2.7. Biện pháp quản lý XHHGDMN.....	15
1.3. Lý luận về xã hội hóa giáo dục mầm non	15
1.3.1. Mục tiêu của xã hội hóa giáo dục mầm non	15
1.3.2. Nguyên tắc của xã hội hóa giáo dục mầm non	17

1.3.3. Nội dung công tác xã hội hóa giáo dục mầm non.....	18
1.3.4. Vai trò của xã hội hóa giáo dục mầm non	21
1.4. Quản lý của Phòng GD&ĐT đối với công tác XHHGDMN	24
1.4.1. Chức năng, nhiệm vụ và quyền hạn của Phòng GD&ĐT	24
1.4.2. Biện pháp quản lý của Phòng GD&ĐT đối với XHHGDMN	28
Chương 2: THỰC TRẠNG XÃ HỘI HOÁ GIÁO DỤC VÀ QUẢN LÝ CÔNG TÁC XÃ HỘI HOÁ GIÁO DỤC MẦM NON Ở HUYỆN VIỆT YÊN TỈNH BẮC GIANG	31
2.1. Khái quát về tình hình kinh tế - xã hội huyện Việt Yên	31
2.1.1. Vị trí địa lý	31
2.1.2. Địa hình và khí hậu	31
2.1.3. Đặc điểm kinh tế - xã hội	32
2.2. Vài nét về tình hình Giáo dục - Đào tạo huyện Việt Yên.....	33
2.2.1. Hệ thống, quy mô, mạng lưới trường lớp, công tác phổ cập giáo dục và dạy nghề	33
2.2.2. Chất lượng GD - ĐT	34
2.2.3. Đội ngũ cán bộ quản lý và giáo viên.....	34
2.2.4. Xây dựng cơ sở vật chất và trường chuẩn quốc gia.....	35
2.2.5. Những kết quả đạt được, hạn chế và nguyên nhân	36
2.3. Thực trạng giáo dục mầm non huyện Việt Yên.....	39
2.3.1. Những kết quả đạt được	39
2.3.2. Những khó khăn bất cập cần tập trung giải quyết	41
2.4. Thực trạng quản lý công tác XHHGDMN ở huyện Việt Yên	43
2.4.1. Nhận thức của các khách thể được khảo sát về công tác XHHGDMN ở huyện Việt Yên.....	43
2.4.2. Thực trạng việc thực hiện công tác XHHGDMN ở huyện Việt Yên ...	48
2.4.3. Thực trạng quản lý XHHGDMN ở huyện Việt Yên.....	53
2.5. Đánh giá kết quả quản lý công tác XHHGDMN ở huyện Việt Yên	57
2.5.1. Kết quả thực hiện công tác XHHGDMN ở huyện Việt Yên	57

2.5.2. Một số hạn chế	60
Chương 3: MỘT SỐ BIỆN PHÁP QUẢN LÝ CÔNG TÁC XÃ HỘI HÓA GIÁO DỤC MẦM NON Ở HUYỆN VIỆT YÊN TỈNH BẮC GIANG	63
3.1. Định hướng và nguyên tắc cho việc đề xuất biện pháp quản lý công tác XHHGDMN	63
3.1.1. Định hướng.....	63
3.1.2. Các nguyên tắc xác định biện pháp quản lý XHHGDMN.....	69
3.2. Một số biện pháp quản lý công tác XHHGDMN ở huyện Việt Yên 3.2.1. Tổ chức các hoạt động nhằm nâng cao nhận thức về công tác xã hội hóa giáo dục mầm non	71
3.2.2. Xây dựng kế hoạch phát triển giáo dục mầm non đáp ứng yêu cầu phát triển sự nghiệp giáo dục, kinh tế - xã hội của địa phương.....	74
3.2.3. Tổ chức huy động các lực lượng xã hội tham gia công tác xã hội hóa giáo dục mầm non	77
3.2.4. Tổ chức các phong trào thi đua có tính xã hội nhằm thực hiện mục tiêu giáo dục mầm non	81
3.2.5. Xây dựng và vận động cơ chế điều hành phối hợp các lực lượng xã hội trong công tác xã hội hoá GDMN	83
3.3. Khảo nghiệm về tính cấp thiết và tính khả thi của các biện pháp.....	91
3.3.1. Khảo nghiệm về tính cấp thiết của các biện pháp.....	92
3.3.2. Khảo nghiệm về tính khả thi của các biện pháp	93
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	96
1. Kết luận	96
2. Các khuyến nghị.....	99
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	101

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CBQL	Cán bộ quản lý
CMHS	Cha mẹ học sinh
CNH-HĐH	Công nghiệp hoá – hiện đại hoá
CHXHCN	Cộng hoà xã hội chủ nghĩa
GD-ĐT	Giáo dục – đào tạo
GDMN	Giáo dục mầm non
GVMN	Giáo viên mầm non
HĐND	Hội đồng nhân dân
KT-XH	Kinh tế - xã hội
TBXH	Thương binh xã hội
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
TTGDTX	Trung tâm giáo dục thường xuyên
UBND	Ủy ban nhân dân
XHHGD	Xã hội hoá giáo dục
XHHGDMN	Xã hội hoá giáo dục mầm non

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Thống kê số lượng trẻ trong các trường mầm non	39
Bảng 2.2. Chất lượng chăm sóc, giáo dục trẻ trong trường mầm non	40
Bảng 2.3. Nhận thức về tầm quan trọng của XHHGD	43
Bảng 2.4. XHHGD có phải chỉ là huy động tiền của và	45
cơ sở vật chất cho giáo dục	45
Bảng 2.5. Mục tiêu của XHHGD	46
Bảng 2.6. Lợi ích của xã hội hoá GDMN	47
Bảng 2.7. Nội dung thực hiện XHHGDMN	49
Bảng 2.8. Đánh giá mức độ thực hiện các nội dung của XHHGDMN.....	50
Bảng 2.9. Đánh giá những việc làm của ngành giáo dục trong việc thực hiện XHHGDMN.....	51
Bảng 2.10. Đánh giá việc nhận thức và thực hiện của các lực lượng trong việc huy động cộng đồng tham gia phát triển GDMN	53
Bảng 2.11. Đánh giá việc thực hiện các chức năng quản lý công tác XHHGDMN ở huyện Việt Yên	58
Bảng 2.12. Đánh giá việc thực hiện công tác XHHGDMN ở huyện Việt Yên	58
Bảng 2.13. Vai trò của các lực lượng trong việc huy động cộng đồng tham gia giáo dục	59
Bảng 2.14. Đánh giá việc tổ chức thực hiện công tác XHHGDMN.....	60
Bảng 3.1. Khảo nghiệm tính cấp thiết của các biện pháp	92
Bảng 3.2. Khảo nghiệm tính khả thi của các biện pháp.....	93

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 2.1. Biểu đồ nhận thức về tầm quan trọng của công tác XHHGD.....	44
Hình 2.2. Biểu đồ chủ thể thực hiện công tác XHHGD	48

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Giáo dục có một vai trò đặc biệt quan trọng đối với sự tồn tại và phát triển của mỗi dân tộc cũng như của toàn thể nhân loại. Lịch sử phát triển xã hội ngày càng khẳng định vai trò, tác dụng to lớn của giáo dục đối với kinh tế - xã hội. Với quan điểm “ giáo dục là quốc sách hàng đầu”, Đảng và Nhà nước ta đã luôn quan tâm đến giáo dục, xây dựng một nền giáo dục có tính nhân dân, tính dân tộc, tính khoa học và tính hiện đại, thực hiện công bằng xã hội trong giáo dục, tạo cơ hội để toàn dân được tham gia học tập. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX Đảng cộng sản Việt Nam đã ghi: “...văn hoá là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu, vừa là động lực thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội; nguồn lực con người là yếu tố cơ bản của sự phát triển nhanh và bền vững...”

Chiến lược giáo dục, chiến lược con người là một bộ phận quan trọng của chiến lược kinh tế - xã hội. Với xu thế hội nhập và mở rộng quan hệ hợp tác quốc tế hiện nay đã đặt ra nhiều yêu cầu đổi mới đối với giáo dục. Từ một nền kinh tế bao cấp chuyển sang nền kinh tế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa, thực hiện công nghiệp hoá – hiện đại hoá đất nước, nhằm mục tiêu “ dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh” đã tạo ra nhiều biến đổi. Giáo dục đang đứng trước những thời cơ phát triển cực kỳ thuận lợi, nhưng cũng đang đối mặt với nhiều thách thức to lớn. Bởi chức năng chủ yếu của giáo dục là hình thành và phát triển nhân cách thế hệ trẻ. Phát triển giáo dục không chỉ quan tâm đến quy mô, tốc độ, số lượng mà đặc trưng chủ yếu là tổ chức các quá trình giáo dục, thông qua việc tổ chức dạy và học dưới nhiều hình thức tổ chức giảng dạy và giáo dục nhằm chuẩn bị cho thế hệ trẻ đi vào cuộc sống xã hội. Nhất là đối với giáo dục mầm non (GDMN), mà đặc trưng của nó là mang tính giáo dục gia đình và tính tự

nguyên cao. Trẻ em hôm nay sẽ là chủ nhân đất nước ngày mai, vì thế cần phải bắt đầu từ việc chăm sóc, giáo dục trẻ em tuổi mầm non và trách nhiệm này không chỉ thuộc về các nhà trường, mà còn là trách nhiệm của toàn xã hội để thực hiện được việc đặt nền móng cho sự hình thành và phát triển nhân cách trẻ.

Luật Giáo dục sửa đổi năm 2005 đã khẳng định rõ ở Điều 12 về “Xã hội hóa sự nghiệp giáo dục”. Theo tinh thần của Luật Giáo dục, công tác quản lý chỉ đạo, phát triển GDMN cần phải gắn với công tác vận động xã hội mới đem lại hiệu quả cao. Phát triển giáo dục luôn đi liền với xã hội hoá giáo dục (XHHGD). Đối với GDMN, xã hội hoá để phát triển luôn là quy luật tồn tại và phát triển.

Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX và Văn kiện Đại hội lần thứ X của Đảng đã chỉ rõ: “Chăm lo phát triển mầm non”, thực hiện “Chuẩn hóa, hiện đại hóa, xã hội hóa”. Xã hội hóa sự nghiệp GDMN là một quy luật và khâu then chốt để thực hiện “chuẩn hóa”, “hiện đại hóa”, thực hiện chủ trương của Đảng và Nhà nước ta đến năm 2020 là: “Xây dựng hoàn chỉnh và phát triển bậc học mầm non cho hầu hết trẻ em trong độ tuổi. Phổ biến kiến thức nuôi dạy trẻ cho các gia đình.”

Từ lý luận về công tác XHHGDMN đã nêu rõ yêu cầu của việc thực hiện XHHGD, trong đó có công tác quản lý XHHGDMN. Thực tiễn GDMN và quản lý GDMN ở huyện Việt Yên đã có những kết quả nhất định. Số trẻ ra lớp đạt tỷ lệ cao so với mặt bằng chung của tỉnh. Chất lượng giáo dục được nâng lên, cơ sở vật chất trang thiết bị đồ dùng đồ chơi được tăng cường. Tuy nhiên, thực tiễn những năm qua cho thấy quá trình triển khai công tác XHHGDMN còn tồn tại nhiều vấn đề cần phải giải quyết. Đó là sự chi phối của tư tưởng bao cấp. Đó là những tồn tại trong quản lý, trong đó có quản lý công tác XHHGDMN. Vì thế, việc nghiên cứu để chỉ ra cơ sở lý luận, thực